

Riigikogu
Lossi plats 1a
15161 Tallinn

Meie kuupäev digitaalalkirjas

Riigikogu keskkonnakomisjonile

Eesti Tööandjate Keskliidu seisukoht kliimakindla majanduse seaduse eelnõu menetlemisel

Austatud komisjoni esimees Yoko Alender,

Eesti Tööandjate Keskliit suurima ettevõtlusorganisatsioonina esindab enam kui 2000 Eesti ettevõtet, kes annavad tööd ligi 250 000 inimesele. Eesti Tööandjate Keskliit toetab puhta tööstuse arengut ning konkurentsivõimelist, väiksema keskkonnavalajäljega majandust. Selleks vajavad meie liikmed sobivat majanduskeskkonda ning investeerimiskindlust. Kahjuks on seaduse menetlemise protsess, eriti viimased kaks kuud ja nüüd eelnõu viimane versioon, hoopis lõhkunud ettevõtjate usaldust riigiesindajate tahte ja võime suhtes luua tasakaalustatud regulatsioon.

Praeguses ebakindlas maailmas seisavad tootmisettevõtted silmitsi võimaliku energiahindade tõusu, sisendite kallinemise ja energiajulgeoleku riskidega. Samal ajal nõuab Euroopa Liidu nõuete täitmine ettevõtetelt juba ulatuslikke investeeringuid ja märkimisväärt halduskoormust. Riigipoolsed otsused peavad arvestama nende kohustuste ja kulude kogumõjuga ning toetama tööstusettevõtteid investeerimiskindluse suurendamisel.

Tulenevalt eeltoodust ning lähtudes Tööandjate Keskliidu 21.10.2026 volikogu otsusest teeme Riigikogu keskkonnakomisjonile ettepaneku jätta 14.10.2026 muudatusettepanekute loetelus esitatud ettepanekud arvestamata ja mitte saata eelnõu teisele lugemisele. Muudatusettepanekud muudavad seaduse kandvaid osi, sealhulgas seaduse eesmärki, teekaartide rolli ja tagajärgi, mis järgnevad eesmärkide täitmata jäämisele, ning toovad seadusesse uue konkurentsivõime mõiste. Nende muudatuste mõju ei ole hinnatud ning neid ei ole ettevõtlussektoritega sisuliselt läbi arutatud.

Kliimaseaduse senine menetlus on üles jättnud lahendamata küsimused, millest sõltuvad ettevõtete investeerimisotsused ja Eesti majanduse tulevik ning toimepidevus. Lahendamata sisuliste küsimustega eelnõu vastuvõtmine, ei ole kooskõlas ei seaduse majanduse konkurentsivõimet suurendava eesmärgi ega ka hea õigusloome põhimõtetega.

Tööandjate keskliit peab määravaks kolme puudust.

1. **Kaasamine ei ole taganud sisulist koostööd.** Eelnõu oluliste muudatuste arutamiseks ja ettevõtlussektorite seisukohalt elutähtsate küsimuste lahendamiseks ei ole senine protsess olnud tulemuslik. Seadusloomest mõjutatud osapoolte kaasamine peab võimaldama otsuseid suunata ning nende ettepanekutega arvestamine või mittearvestamine peab olema selgelt põhjendatud.
2. **Poliitilised valikud on liikunud kiiremini kui nende majanduslike tagajärgede hindamine.** Eelnõu muutmisel ei ole piisavalt selgelt näidatud ettevõtetele ja ühiskonnale lisanduvaid kulusid ega nende koosmõju olemasolevate kohustustega. Samuti vajab selget vastust, kas vajalikud eeldused (energia, tehnoloogia, taristu ja rahastus) eelnõu eesmärkide täitmiseks on üldse olemas.
3. **Pikaajalise kindluse asemel on põhilised otsustuskohad jäänud lahtiseks.** Ettevõtjad peavad teadma, kuidas kaalutakse kliimaeesmärkide kõrval konkurentsivõimet, julgeolekut ja energia taskukohasust ning kuidas toimitakse siis, kui eesmärkide saavutamise eeldused ei täitu. Nende küsimuste eelnõust sisuliselt välja jätmine ning täitevvõimule hilisemaks otsustamiseks suunamine suurendab oluliselt investeerimiskrisise.

Taunitav on menetlusviis, kus pikaajalise majandusmõjuga valikud lepatakse poliitiliselt kokku enne, kui nende tagajärjed on piisavalt hinnatud ja mõjutatud sektoritega läbi arutatud. Poliitilise kokkuleppe saavutamine ei õigusta eelnõu puudulikku ettevalmistust. Ettevõtete ja ühiskonna kanda jäävad kulud peavad olema selged enne otsustamist.

Aastakümneid mõjutav raamistik vajab üle valimistsüklite kestvat kokkulepet. Seaduse hilisem ulatuslik muutmine või tühistamine kahjustaks ka puhtasse tööstusesse investeerivate ettevõtete kindlustunnet.

Tööandjate keskliidu volikogu teeb ettepaneku tuua kliimapoliitika koos Eesti majanduse tulevikuvaate ja valikute maksumusega valimiseelsesse avalikku arutellu. Järgmisel valitsusel tuleb valijatelt saadud

värske mandaadiga kujundada koostöös ettevõtlussektoritega läbimõeldud ettepanek ja esitada see uuele Riigikogu koosseisule otsustamiseks.

Ettevõtted vajavad riigilt läbimõeldud otsuseid, mis annavad kindlust Eestis investeerida, toota ja töökohti luua. Tugev majandus tagab inimeste toimetuleku ning riigile võime osutada avalikke teenuseid, tulla toime kriisidega ja tagada julgeolek. Seda alust ei tohi nõrgestada kiirustatud otsustega, mille tagajärjed on läbi hindamata.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Hando Sutter

Tegevjuht

Eesti Tööandjate Keskliit